

ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ ДІЙШОВ ДО МЕТИ

Таким був шлях українського копаного м'яча до часу відновлення незалежності України в 1991 році. 112 років тому, точніше 14 липня 1894 року у Львові відбулися перші змагання в цій ділянці спорту між дружинами "Соколів" міст Львова і Кракова, в яких перемогла львівська дружина "Соколів" вислідом – 1:0. Саме ця дата вважається "днем уродин" українського копаного м'яча, який після того, зродився в містах: Одесі, Миколаєві, Києві, Харкові і остаточно по всіх містах розшматованої України під окупаціями Росії, Польщі, Румунії і Чехо-Словакиї. Відомо, що тодішні окупанти не сприяли розвитку цього спорту серед української молоді. Вони брутально обмежували існуючим українським клубам їх діяльність, часто не допускали до вищих ліг і, взагалі, не дозволяли творити збірні до виступів на міжнародній арені. Найбільш жорстокими окупантами України, що тотально нищили українські спортові кадри і особливо дуже популярну ділянку копаного м'яча, були московські зайти. Вони не тільки не дозволяли на виступи збірних України на міжнародній арені, не тільки насильно переселяли кращі таланти до Москви і Ленінграду та інших міст Росії, вони втілювали діявольську програму, якою від наймолодшого віку тотально русифікували спортові кадри, вщеплювали ненависть до всього українського, в цьому числі й до української мови, наслідки чого важко викоринити навіть після майже 16-річної незалежності України.

Однак, український нарід, включно із спортовими ентузіястами ніколи не припиняли боротьби з окупантами. Український спорт і особливо копаний м'яч ріс і розвивався навіть в цих жорстоких умовах. Скрізь по українських містах: Львові, Ужгороді, Чернівцях, Одесі, Києві, Харкові, Дніпропетровську та інших, були активні клуби, в складах яких виростали високої кляси таланти, їх часто окупаційні режими включали до своїх репрезентацій. В складі СРСР існувала ніби "держава", навіть член Об'єднаних Націй, ЮНЕСКО і інших міжнародних установ, але кремлівські тирані не дозволяли тій "Українській радянській соціалістичній республіці" на самостійні виступи в світових Олімпіадах, чи світових чемпіонатах копаного м'яча.

Інша річ – українські спортові таланти. Їх завжди чисельно включували до збірних імперії,

яких на міжнародній арені уважали, помилково, росіянами. Отже, якщо здобували осяги, то вони були вписувані на конто Росії. Відомо, щодо збірної копаного м'яча СРСР, поодинокі включали з України такі провідні таланти, як: В. Безсонов, А. Дем'яненко, Л. Островський, А. Серебрянников, В. Чанов в роках 1986-90; О. Блохін, О. Заваров, О. Кузнецов, А. Баль, І. Яремчук, Й. Сабо, О. Протасов, Г. Дитовченко, В. Рац, В. Поркуян, В. Євтушенко в роках 1982-86. По одному разові імперію репрезентували: Ю. Войнов, Л. Каневський, В. Капличний, В. Мунтян, А. Бишовець, А. Пузач, В. Хмельницький, С. Болтача, П. Яковенко, І. Беланов, І. Добровольський і В. Лютий.

ДРУГИЙ ФРОНТ В ЗАХІДНІЙ ДІЯСПОРІ

Після Другої світової війни в Західній Європі, пізніше в Америці і Канаді до боротьби українських спортових активістів в Україні, приєднався організований український спорт в Західній діяспорі. В 1945-50 роках на теренах Західньої Німеччини, Австрії, Англії і Ріміні в Італії, були організовані спортові осередки і численні дружини копаного м'яча, які подекуди виступали в регіональних лігах цих країн. В Західній Німеччині була створена Рада Фізичної Культури, що завідувала усіми українськими спортовими осередками. Поруч українського спорту тоді існували спортові клуби – польські, балтійські і інших поневоленіх народів червоною Росією. Ще перед переселенням за океан в Західній Німеччині була організована так звана "Ді-Пі Олімпіяда", в якій взяли участь репрезентації цих народів. В програмі тієї Олімпіяди відбувся турнір збірних копаного м'яча, в якому збірні українців здобула золоті медалі. Після переїзду на Північно Американський Континент в численних містах активізувалися українські спортові осередки, в яких перші ролі відігравали дружини копаного м'яча. На протязі років українські дружини 6-тикратно здобули звання чемпіонів Америки, один раз Канади. Була створена Українська Спортова Центральна Америка і Канади, яка координує спортову діяльність спортових осередків та співпрацює із спортовими установами в Україні. УСЦАК був співорганізатором двох "Вільних Олімпіад" в Етобікок, Канада, де збірна УСЦАК здобула золоті медалі. Україн-

ський організований спорт в Західній діяспорі відіграв поважну роллю в пропагуванні українського імени в західньому світі та в часах світових Олімпіяд, що не мали змоги робити українські спортові діячі, патріоти на Батьківщині.

І ВРЕШТІ УКРАЇНСЬКИЙ КОПАНИЙ М'ЯЧ ДІЙШОВ ДО МЕТИ

Довгий, важкий і тернистий шлях, український копаний м'яч остаточно подолав і уже 15-ий рік діє незалежно, хоч ще не вповні нормально, як це повинно бути в самостійній державі. Ще лікуються рані завдані довгорічною окупацією, українські кадри копаного м'яча, функціонери, тренери послуговуються не державною, а мовою колишнього окупанта. Тим самим нема кому українізувати ці кадри та навчати їх патріотизму, брак чого компромітує на міжнародній арені. Але, хоч повільно є поступ і в цій ділянці. Остаточно українці на Батьківщині і в діяспорах з великим ентузіазмом прийняли перший виступ збірної України на чемпіо-

наті світу в Німеччині.

У своєму першому виступі на світовому чемпіонаті репрезентація України дійшла до чвертьфінальних ігор і цим справила сенсацію. Цей осяг під блакитно-жовтим прапором і Тризубом – гербом України, це осяг великої ваги, про що усі ми, на Батьківщині й діяспорі, мріяли, боролися, щоб дійти до бажаної мети.

ПОКАЗНИК ОСЯГІВ ЗБІРНИХ КОПАНОГО М'ЯЧА (ФУТБОЛУ) СССР, РОСІЇ І УКРАЇНИ

Рік:	Господар:	Осяг:
1958	Швеція	СССР – чвертьфіналіст
1962	Чілі	СССР – чвертьфіналіст
1966	Англія	СССР – 4-те місце
1970	Мексико	СССР – чвертьфіналіст
1990	Італія	СССР – тільки в груп. іграх
1994	Америка	Росія – тільки в груп. іграх
2002	Японія-Корея	Росія – тільки в груп. іграх
2006	Німеччина	Україна – чвертьфіналіст

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОПАНОГО М'ЯЧА УКРАЇНИ НА ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ – 2006 РІК

Клячуть від ліва:
 Олег Гусєв, Андрій Воробей,
 Андрій Воронін, Андрій
 Тимошук. В другому ряді від
 ліва: Володимир Язерський,
 Андрій Гусин, Олександр
 Шовковоський, Андрій
 Шевченко, Сергій Федоров,
 Андрій Русол, Андрій
 Несмачний.

Ukraine's National Soccer Team, which compete in the 2006 World Cup in Germany. In the qualifying matches Ukraine's team roster was: Shovkovsky, Nesmachnyi, Yezerskyi, Fedorov, Rusol, Shevchenko, Rotan, Husyev, Voronin, Byelik, Vorobey, Radchenko, Husin.

Крім згаданих вище в складі репрезентації України були: Богдан Шуст і Андрій П'ятов – резервові воротарі, Дмитро Чигринський, Владислав Вашук, В'ячеслав Свідерський, Олег Шалаєв, Сергій Назаренко, Максим Калиниченко, Руслан Ротань, Сергій Ребров, Артем Мілевський, Олексій Белік. Тренер – Олег Блохін.

Світові футбольні оглядачі, журналісти і селекціонери в численних пресових, радієвих і телевізійних репортажах відмітили цей деб'ют України на світовому чемпіонаті, несподівано успішний, який став одною із сенсацій цього чемпіонату – 2006 року.

Омелян Твардовський